

ВИВЧЕННЯ ОСНОВ ГРАФІЧНОГО ДИЗАЙНУ У ШКІЛЬНОМУ КУРСІ ІНФОРМАТИКИ

Цідило Іван Миколайович

доктор педагогічних наук, професор кафедри інформатики та методики її навчання,
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка,
tsidylo@tnpu.edu.ua

Олійник Костянтин Вікторович

магістрант спеціальності 014.09 Середня освіта (Інформатика),
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка,
olijnyk_kv@fizmat.tnpu.edu.ua

Щодня з'являється безліч нових проєктів, а на просторах мережі інтернет створюється безліч сайтів. І для того щоб виділитись з-поміж безлічі однотипних платформ, використовують послуги графічного дизайнера, який зробить сайт цікавішим, та візуально зручнішим у використанні. Графічний дизайн розвивається і не стоїть на місці, адже він є невід'ємною складовою будь-якого продукту.

Важливо розуміти, що графічний дизайн серед фахівців користується популярністю, а тому, щоб займати робочі місця у цій галузі, необхідно володіти високим рівнем підготовки. Для покращення розвитку цієї сфери та досягнення високих результатів, потрібно заздалегідь готувати майбутніх фахівців в області графічного дизайну, починаючи вже зі школи.

Тому актуальним є дослідження про вивчення основ графічного дизайну в програмі інформатики закладів загальної середньої школи.

Поняття графічного дизайну є настільки багатограним, що вміщає в себе дизайн логотипів, дизайн середовища, моушн-дизайн та багато іншого. Буквально все, що ми бачимо навколо себе є продуктом дизайну.

Ознайомлення учнів з основами графічного дизайну в курсі інформатики закладів загальної середньої освіти давно присутнє у навчальній програмі. Зокрема у 5 класі учні вивчають тему «Графічний редактор», у якій ознайомлюються із першими графічними редакторами, створюють та редагують зображення, ознайомлюються із основними елементами формату символів [1]. У 6 класі під час вивчення теми «Комп'ютерна графіка» учні ознайомлюються з поняттям комп'ютерної графіки та кодуванням растрових і векторних зображень. Більш детально графічний дизайн вивчають у 9 класі – тема «Комп'ютерна графіка. Векторний графічний редактор». Зокрема створюють повноцінні векторні зображення, аналізують причини та приклади впровадження графічного дизайну в сучасному світі.

Для громадян на сайті Міністерства та Комітету цифрової трансформації України додали Дизайн систему Дії, де розмістили шрифт e-Ukraine, логотипи, державні та спеціальні символи, використані для брендингу сервісу Дія, які тепер доступні всім українцям [2].

На нашу думку, коло питань та тем, які входять до шкільної програми інформатики може значно розширитись та поглибитись, якщо питання основ графічного дизайну розглядати в інших розділах, у яких є зв'язок із технологіями

графічного дизайну, а не тільки в спеціальних темах. Систематичне вивчення основ графічного дизайну дасть можливість:

- оволодіти сучасними інформаційними технологіями, різними видами словесного та колірно-графічного проектування з допомогою традиційних та електронних засобів навчання;
- засвоїти практичні навички втілення проєктного задуму за допомогою особистісно-зорієнтованих матеріалів і технік в оригінальному пошуковому макеті, ексклюзивному або тиражному виробі.

Для роботи із графічним дизайном необхідно володіти Adobe InDesign (друкарня, графічна підготовка до друку), Adobe Illustrator (створення логотипів, типографія), а також Adobe Photoshop (редагування і створення зображень; фотомонтаж) і деяким іншим спеціалізованим софтом.

У міжнародному конкурсі з інформатики Vebras [3] іноді трапляються завдання, теми яких близькі до аспектів графічного дизайну. Проте такі завдання трапляються рідко і цю ситуацію потрібно виправити.

На нашу думку, в курс інформатики доцільно інтегрувати основи графічного дизайну, школярів необхідно ознайомити із наступними питаннями:

1. Adobe InDesign:

- 1.1. Вимоги до друкованих рекламних носіїв, виконаних у корпоративному стилі.
- 1.2. Постер як об'єкт графічного дизайну.
- 1.3. Друкована реклама і різновиди сучасних друкованих засобів інформації.
- 1.4. Дизайн пакувань як складова загальної системи візуальних комунікацій

2. Adobe Illustrator:

- 2.1. Знакові зображення та закономірності їх утворення. Стилзація і формалізація як способи отримання знакових зображень.
- 2.2. Принципи утворення знаків на основі відібраних та свідомо виявлених характеристик об'єктів у графічних зображеннях.
- 2.3. Види знаків.
- 2.4. Візуальні носії знакової мови та використання знаків у сучасній промисловій графіці і рекламі.

3. Adobe Photoshop:

- 3.1. Шрифт, як складова образно – знакової системи.
- 3.2. Образно-асоціативні характеристики шрифтів.

Хоч і графічний дизайн розглядається в курсі інформатики, але неможливо охопити таку об'ємну тему за виділений час. Саме вивчення графічного дизайну в курсі інформатики можна зробити більш цікавим для учнів. Кожну розглянуту тему потрібно застосовувати на практиці та щоб учень реалізовував щось за своїми вподобанням.

Графічний дизайн це дуже мінлива сфера де потрібно постійно відслідковувати нові тенденції. Його освоєння дасть можливість вирішувати одночасно кілька складних і важливих завдань. У шкільній програмі є можливість поєднати вивчення важливих основ графічного дизайну із застосуванням його на

практиці. Набуті навички дають можливість для подальшого освоєння професії графічного дизайнера.

Список використаних джерел

1. Дизайн система Дії у відкритому доступі. URL: https://thedigital.gov.ua/news/diia_design (дата звернення: 05.11.2022).
2. Конкурс Бобер. URL: <http://bober.net.ua/page.php?name=history&> (дата звернення: 07.11.2021).
3. Програма курсу «Інформатика». МОН України. URL: [https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna %20serednya/programy-5-9-klas/onovlennya-12-2017/programa-informatika-5-9-traven-2015.pdf](https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna_%20serednya/programy-5-9-klas/onovlennya-12-2017/programa-informatika-5-9-traven-2015.pdf) (дата звернення: 07.11.2022).

СУТНІСТЬ ФОРМУВАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ НА УРОКАХ ІНФОРМАТИЧНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Шмигер Галина Петрівна

кандидат біологічних наук, доцент кафедри інформатики та методики її навчання,
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка,
shmyger@fizmat.tnpu.edu.ua

Довга Уляна Анатоліївна

магістрантка спеціальності 014.09 Середня освіта (Інформатика),
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка,
shipula1998@ukr.net

Розбудова Нової української школи зумовлює зміну методичних підходів до оцінювання навчальних досягнень учнів. Зміст та основні вимоги до оцінювання результатів освітньої діяльності учнів визначено у Законах України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», у концепції Нової української школи, у Державному стандарті початкової освіти. У цьому контексті набуває актуальності проблема формувального оцінювання у початковій школі, оскільки завдання НУШ полягає в тому, щоб не лише дати учням знання і навички, необхідні у ХХІ столітті, а й навчити їх оцінювати власні здобутки, визначати цілі й проводити рефлексію щодо засвоєння змісту освітніх напрямів.

Ціннісні орієнтири НУШ [2] вимагають нових підходів не тільки до організації навчального процесу, а також до оцінювання навчальних досягнень учнів на уроках інформатичної освітньої галузі. Зокрема, з-поміж різних видів оцінювання виокремлюють формувальне оцінювання як ефективний інструмент підвищення рівня навчальних досягнень учнів. Формувальне оцінювання визначають як оцінювання під час навчання і «для навчання» (англ. – assessment for learning) [3].

Формувальне оцінювання на уроках інформатичної освітньої галузі у початковій школі ґрунтується на положеннях Державного стандарту початкової освіти [1], відповідно до яких метою інформатичної освітньої галузі є формування інформаційно-комунікаційної та інших ключових компетентностей, здатності до вирішення практичних задач з використанням сучасних цифрових пристроїв, цифрових технологій та критичного мислення, вміння творчо самовиражатися, володіти навичками цифрової гігієни в сучасному суспільстві.